

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6C/482/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6812201689
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2013:6812201689.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: ORIFLAME SLOVAKIA s.r.o., Europeum Business Centre - Suché Mýto 1, P.O.BOX 328, 814 99 Bratislava, IČO: 31348751 zastúpený JUDr. Evou Markovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, adresa na doručovanie Europeum Business Centre - Suché Mýto 1, P.O.BOX 328, 811 03 Bratislava 1 proti žalovanému: T. X., V.. XX.XX.XXXX, toho času na neznámom mieste, zast. opatrovníkom R. Š., súdnou tajomníčkou na Okresnom súde Revúca o zaplatenie 94,85 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 71,35 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne od 27.12.2011 až do zaplatenia.

II. Žalobu v časti o zaplatenie 23,50 € zamietá.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 8,32 € k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Evy Markovej do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom došlým súdu dňa 13.03.2012 domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 94,85 € s príslušenstvom pozostávajúcej z istiny vo výške 71,35 €, poplatku za upomienku vo výške 3,50 € a zo zmluvnej pokuty vo výške 20 €.

V návrhu žalobca uviedol, že žalovaný ako člen klubu distribútorov zakúpil u neho kozmetické výrobky. Žalobca cenu tovaru vyúčtoval faktúrou, ktorú žalovaný doteraz nezaplatil. Podľa bodu 6. Žiadosti o registráciu pridelením registračného čísla sa žalovaný zaviazal dodržiavať všeobecné podmienky platné v čase zakúpenia tovaru. V čase zakúpenia tovaru bol stanovený poplatok za upomienku 3,50 € a za nezaplatenie istiny na základe poslednej upomienky zmluvná pokuta 20 €.

Vzhľadom na to, že súdu sa ani vykonaným šetrením nepodarilo zistiť skutočné bydlisko žalovanej, bol jej na zastupovanie v konaní ustanovený zástupca - opatrovník.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods.2 O.s.p. v spojení s § 200ea ods.1 O.s.p., keďže ide o drobný spor.

Z predložených listín zistil súd nasledujúce:

Žalovaný si od žalobcu objednal výrobky v cene 71,35 €, ktoré mal zaplatiť do 26.12.2011 ale neurobil tak ani po opakovaných výzvach zo strany žalobcu.

Žalobca súdu taktiež preukázal, že objednané výrobky boli žalovanému doručené prostredníctvom zásielkovej služby.

Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval podľa nasledujúcich právnych predpisov:

Podľa § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Pokiaľ teda ide o zaplatenie istiny je nesporné, že táto napriek objednaniu a prevzatiu výrobkov zo strany žalovaného zaplatená nebola, preto je žalobou uplatnený nárok v časti o zaplatenie 71,35 € dôvodný.

Keďže zo zaplatením tohto nároku sa žalovaná dostala do omeškania, patria žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške stanovenej v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods.1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka a podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Základná úroková sadzba ECB ku dňu 27.12.2011 bola 1,00% ročne a výška úrokov z omeškania je tak 9,00% ročne a tieto patria od uvedeného dňa, čo je prvý deň nasledujúci po splatnosti faktúry na sumu 71,35 € .

Pokiaľ ide žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie poplatku za upomienku vo výške 3,50 € a zmluvnú pokutu vo výške 20 €, k tomu je potrebné uviesť nasledujúce:

Okresný súd Revúca rozsudkom č.k. 6C/76/2012 - 33 zo dňa 08.10.2012 právoplatne rozhodol, že zmluvná podmienka uvedená v bode 6. Žiadosti o registráciu spoločnosti Oriflame Slovakia, s.r.o., IČO: 31348751, ktorej obsahom je prehlásenie kozmetickej poradkyne (kozmetického poradcu) Oriflame, že: „Sa zaväzuje dodržiavať všeobecné podmienky Oriflame platné v čase zakúpenia tovaru. Tieto sú zverejnené a môžem sa s nimi oboznámiť prostredníctvom tlačovín a internetu v Ceste k úspechu, Príručke kozmetického poradcu/sponzora, ponukovom katalógu, informačnom časopise Svet Oriflame, tejto žiadosti o registráciu, objednávkovom formulári a listoch štatutárnych zástupcov. Kozmetický poradca svojím podpisom potvrdzuje, že sa oboznámi so všeobecne platnými podmienkami v čase kúpy tovaru a za týchto podmienok kozmetické výrobky kupuje“ je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

Na základe neplatnosti uvedenej zmluvnej podmienky obsiahnutej v „Žiadosti o registráciu“ aj v teraz prejednávanej veci súd nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v celkovej výške 23,50 € nepriznal.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“).

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zřejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a ods.1 OZ procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Pokiaľ ide o náhradu trov konania, priznal ich súd žalobcovi vo výške 45% súdneho poplatku - čo predstavuje 8,32 €, vychádzajúc z toho, že úspech žalobcu bol 75,2%, úspech žalovaného bol 24,8% a čistý úspech žalobcu tak bol 50,4%.

Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia k tomu súd uvádza: „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania

uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelne vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybnuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum splatnosti kúpnej ceny a jej výška. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí, kde súd nemá poznatok, žeby takáto žaloba bola niekedy zamietnutá, určite nie na OS Revúca.

Žalobca a právny zástupca sú si vyššie uvedených okolností vedomí, pretože aj keď súd vo veci nariadi pojednávanie, títo sa ho nikdy nezúčastnia vychádzajúc z toho, že súd s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou rozhodne na základe predložených písomných podkladov v prospech žalobcu.

Procesný súd ďalej uvádza, že k rovnakému záveru k akému dospel aplikáciou § 142 ods.1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou § 150 ods.2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Predmetné ustanovenie je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá ponecháva na súde zváženie, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané a čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd za neprimerané trovy konania v prejednávanej veci považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom žalovaný nárok žalobcu relevantne nepopiera a teda žalobcom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný.

Na záver súd uvádza, že k rovnakej aplikácii procesných predpisov o náhrade trov konania v spotrebiteľských - formulárových sporoch dospela aj súdna prax v Českej republike, kde podľa nálezu Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 2 vyhotoveniach na Okresný súd Revúca, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.